

встановлювати відносини між членами транснаціонального злочинного угруповання. Особливий інтерес викликають факти, що свідчать про наявність конфліктів та протиріч між лідером та членами групи. Вказані обставини дозволяють прогнозувати можливі складнощі під час розслідування і планувати найбільш оптимальну лінію його проведення. Зокрема, можна усунути протидію слідству, використовуючи існуючі конфлікти й протиріччя у групах, виявити лідера і тих осіб, які недавно увійшли до складу групи, та використовувати цю обставину під час розслідування. Зусилля слідчого щодо виявлення лідера злочинного угруповання повинні бути прийняті як можна раніше – вже під час першочергових слідчих дій.

Бібліографічні посилання

1. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення розслідування діяльності злочинних угруповань : монографія / Чаплинський К. О. – Дніпропетровськ, 2010.
2. Немов Р. С. Психологія : учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн. – 4-е изд. / Р. С. Немов. – М., 2000. – Кн. 1: Общие основы психологии.
3. Гришаев П. И. Соучастие по советскому уголовному праву / П. И. Гришаев, Г. А. Кригер. – М., 1959.
4. Царегородцев А. М. Ответственность организаторов преступлений / А. М. Царегородцев. – Омск, 1978.
5. Шакур В. І. Влада і злочинність / В. І. Шакур. – К., 1997.

Надійшла до редакції 28.09.2012

І.В. Ковтун

начальник штабу

(ГУМВС України в Дніпропетровській області)

УДК 351.7 : 343.98

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШТАБІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ У СФЕРІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Висвітлено та уточнено зміст напрямків інформаційно-аналітичної діяльності штабів органів внутрішніх справ у сфері розслідування кримінальних правопорушень та запропоновано їх нормативне закріплення.

Ключові слова: *інформаційно-аналітична діяльність штабів органів внутрішніх справ, кримінальне правопорушення, розслідування.*

Освещено и уточнено содержание направлений информационно-аналитической деятельности штабов органов внутренних дел в сфере расследования уголовных правонарушений и предложено их нормативное закрепление.

Ключевые слова: *информационно-аналитическая деятельность штабов органов внутренних дел, уголовное правонарушение, расследование.*

The content of direction of internal affairs headquarters informational-analytical activity in investigation of criminal offences is determined, and its normative regulation is offered.

Keywords: *internal affairs headquarters informational-analytical activity, criminal offence, investigation.*

Постановка проблеми. Одним із основних завдань органів внутрішніх справ є розкриття кримінальних правопорушень, тобто встановлення осіб, які їх скоїли, збирання доказів їх вини та віддавання до суду. Воно впливає зі змісту ст. 2 КПК України 1960 року, де завдання кримінального процесу визначено як «швидке та повне розкриття злочинів» [1]. Аналогічно це завдання закріплено у чинній редакції Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність" [2], постулатах теорій кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності. Водночас прийняття у 2012 р. Кримінального процесуального кодексу України зумовлює розробку принципово нових підходів до визначення даного виду правоохоронної діяльності, зокрема її інформаційно-аналітичного напрямку.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Окремі аспекти організації аналітичної роботи в правоохоронних органах досліджували І. В. Арістова [3], О. М. Бандурка [4], Р. А. Калюжний [5], Б. А. Кормич [6], Д. Я. Семир'янов [7], І. С. Стаценко-Сургучова [8] та ін. І лише загальні питання організації інформаційно-аналітичного забезпечення запобігання та розслідування саме кримінальних правопорушень органами внутрішніх справ розглядалися у наукових працях Є. Д. Лук'янчикова [9], Є. М. Яковця [10] та інших авторів. Однак дослідження зазначених науковців здійснені здебільшого на основі існуючого на той час кримінально-процесуального законодавства України.

Мета цієї статті – з'ясувати напрямки інформаційно-аналітичної діяльності штабів органів внутрішніх справ у сфері розслідування кримінальних правопорушень та уточнити їх зміст у світлі вимог нового Кримінального процесуального кодексу України.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з того, що боротьба зі злочинністю є загальнодержавною функцією, взаємне інформування набуває характеру спільної аналітичної діяльності, яка здійснюється на основі законів України та підзаконних нормативно-правових актів у конкретних організаційних формах, узгоджена за метою, місцем та часом і спрямована на забезпечення якісного та ефективного виконання покладених на кожен правоохоронний чи державний орган завдань. Перед штабними підрозділами постають завдання напрацювання методик взаємного інформування з кожним із зацікавлених правоохоронних чи державних органів залежно від існуючої форми взаємодії із їх подальшим нормативним врегулюванням та, відповідно, координацією й контролем дотримання з боку штабних підрозділів.

Ефективність запобігання та розслідування кримінальних правопорушень забезпечується готовністю особового складу до виконання поставлених завдань, комплексним використанням наявних сил і засобів, належним рівнем організації запобігання та розслідування кримінальних правопорушень, застосуванням сучасної тактики розкриття злочинів, високим професіоналізмом працівників структурних підрозділів ОВС тощо.

Відповідно до вимог Положення про основи організації розкриття ОВС України злочинів загальнокримінальної спрямованості такий ком-

плекс становлять: вивчення, аналіз і оцінка оперативної обстановки на території обслуговування, на об'єктах та за лініями роботи; планування оперативно-розшукової діяльності або прийняття іншого управлінського рішення, виходячи з оцінки оперативної обстановки; розміщення сил і засобів згідно з потребами боротьби зі злочинністю та оперативно-тактичними характеристиками; налагодження взаємодії оперативних та інших підрозділів ОВС, правоохоронних органів, державних установ та громадських організацій, які залучаються до боротьби зі злочинністю; контроль та перевірка виконання прийнятих рішень [11].

Штаби, як одна з основних ланок у системі управління та орган міжгалузевого управління, завжди перебувають у центрі організаційної діяльності як такої, оскільки саме на них покладені збір, систематизація і комплексний аналіз інформації, необхідної для прийняття начальником управлінського рішення, забезпечення безперервного слідкування за оперативною обстановкою і розробка невідкладних заходів реагування на її зміну [12].

Виконуючи поставлені завдання, штаби здійснюють низку важливих для всього процесу боротьби зі злочинністю функцій, які у сукупності відображають особливості "штабної роботи". Порядок та прийоми здійснення безперервного моніторингу оперативної обстановки, аналізу стану справ у відповідному ОВС, підготовки керівникові ОВС відповідних пропозицій щодо коригування планів дій, узагальнення і розповсюдження передового досвіду, визначення основних напрямів удосконалення оперативно-службової діяльності і розвитку ОВС та багатьох інших функцій Головного штабу і підлеглих йому штабів вказують на наявність відповідної організаційно-методологічної основи, побудованої на обов'язковості збору, оцінки та аналізу інформації про оточуюче середовище.

Визначення діяльності штабів ОВС, спрямованої на обґрунтування оптимальних управлінських рішень, за допомогою своєчасного виявлення проблем, суперечностей, невідповідностей та тенденцій розвитку явищ, що детермінують запобігання та розслідування кримінальних правопорушень ОВС, дозволяє говорити про наявність інших видів аналітичної роботи. Зауважимо, що нехтування законами соціального управління призведе до того, що виконавець, який, через незабезпеченість власної діяльності, не має можливості виконати поставлене завдання засобами "зворотного зв'язку", доведитиме це штабному підрозділу, який, у свою чергу, має або "прозвітувати" керівникові про негативний результат, або долучитися до виконання цього завдання (надати практичну допомогу) з метою покращення такого результату. Таким чином, вбачається, що розуміння працівниками штабних підрозділів законів управління та, відповідно, "передбачення" рівня виконавчої дисципліни у конкретній службі (підрозділі) ОВС набуває вирішальної ролі у процесі оптимізації інформаційно-аналітичної діяльності штабів.

У зв'язку із прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу України та подальшого напрацювання практики його застосування ОВС, потребують наукових досліджень окремі питання інформа-

ційно-аналітичної діяльності штабів у нових умовах.

Так, у межах організації виїзду на місце пригоди слідчо-оперативної групи, оперативних працівників, слідчих, експертів-криміналістів, розшукових собак тощо черговий міськрайліноргану або його помічник зобов'язані зареєструвати отриману інформацію в журналі реєстрації заяв і повідомлень про злочини (ЖРЗПЗ) або в журналі обліку інформації, що не містить у собі наявних ознак злочину (ЖОІ) та негайно направити на місце події слідчо-оперативну групу (СОГ) чи оперативну групу, дільничного інспектора міліції, інші наряди або окремих посадових осіб. Отримана інформація доповідається начальникові ОВС і відповідальному по ОВС, а про кримінальні правопорушення та інші надзвичайні події, інформація про які подається до МВС України, Г(УМВС), повідомляє чергову частину, в якій перебуває в оперативному підпорядкуванні.

Черговий організовує невідкладні дії з розкриття злочину, затримання правопорушників, надання допомоги потерпілим, ліквідації негативних наслідків злочинів, інших правопорушень та подій, користуючись при цьому Картотекою невідкладних дій оперативного чергового і керуючись Положенням про основи організації розкриття злочинів ОВС України, затвердженим наказом МВС України від 24.09.2010 № 456.

Відповідно до вимог п. 6.1.3 Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 04.10.2003 № 1155, працівниками штабу Г(УМВС) під час проведення інспекторських, контрольних, цільових та раптових перевірок здійснюється контроль за дотриманням встановленого порядку реагування на повідомлення про кримінальні, інші правопорушення та події.

Результати проведених перевірок щотижнево розглядаються на нарадах керівництва Г(УМВС), штабом готується проект протоколу з відповідними пропозиціями та завданнями керівникам МРЛО щодо покращення роботи у цьому напрямку службової діяльності.

Також за результатами таких перевірок щомісяця до територіальних ОВС області штабом Г(УМВС) надсилаються службові телеграми щодо покращення роботи у цьому напрямку службової діяльності, а щокварталу готуються відповідні огляди, які надсилаються на місця.

Організація переслідування злочинців по "гарячих" слідах. Відповідно до п. 4.3.1 Положення про основи організації розкриття злочинів органами внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 24.09.2010 № 456, кримінальне правопорушення вважається розкритим по "гарячих слідах", якщо особу, яка його вчинила, встановлено упродовж однієї доби з моменту провадження комплексу першочергових оперативно-розшукових заходів і невідкладних слідчих дій.

Відповідно до вимог п. 4.3.3 Положення, оперативні чергові ОВС, після отримання повідомлення про скоєння кримінального правопорушення, повинні з'ясувати місце, час, спосіб учинення кримінального правопорушення, кількість осіб, які брали у ньому участь, їх зовнішність, прикмети викрадених речей і цінностей та інші відомості, що мають значення для встановлення, розшуку і затримання злочинців, які

сліди могли залишитися на одязі та тілі злочинця, можливі шляхи втечі та терміново орієнтувати наряди міліції (патрульну службу, БМОП "Беркут", ДАІ, ДСО), задіяні на охорону громадського порядку на території району за планом єдиної дислокації, особовий склад ОВС, на території обслуговування якого скоєно кримінальне правопорушення (СКР, ДІМ, КМСД, БКПТЛ, БНОН, ДСБЕЗ, БОЗ), суміжні ОВС, військові наряди внутрішніх військ, недержавні охоронні структури.

Відповідно до вимог п. 4.2.2 Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 04.10.2003 № 1155, оперативні чергові ОВС для здійснення огляду місця події, з метою отримання первинної інформації про кримінальне правопорушення і осіб, які до нього причетні, та визначення напрямків оперативного пошуку злочинців, негайно направляють на місце події СОГ, оперативну групу, дільничного інспектора міліції, інші наряди або окремих посадових осіб.

У разі вчинення на території обслуговування у громадському місці розбою, грабежу, іншого злочину на чергові частини ОВС покладається організація роботи щодо його розкриття по "гарячих слідах" із використанням всіх наявних сил і засобів, залучених до охорони громадського порядку в системі єдиної дислокації, та відповідно до п. 4.9 додатка 2 до наказу МВС України від 30.09.2008 № 505 на основі Типового плану пошукових заходів, спрямованих на затримання злочинців на вулицях та в інших громадських місцях під умовною назвою "Спіраль", який передбачає порядок заходів, спрямованих на розшук злочинця (злочинців), починаючи від місця вчинення кримінального правопорушення, з поступовим розширенням кола пошуку (за принципом спіралі, що розкручується) та одночасним перекриттям на території навколо зазначеного місця можливих шляхів відходу злочинця.

З метою координації дій і забезпечення взаємодій всіх сил міліції щодо розшуку та затримання злочинця оперативні чергові ОВС підтримують постійний зв'язок з нарядами, що несуть службу в місцях можливої появи злочинця, нарядами, які його переслідують, пошуковою та патрульною групами, автопатрулями патрульних ділянок, а також зі слідчо-оперативною групою, що знаходиться на місці події.

Відповідно до п. 4.2 Типового плану пошукових заходів, спрямованих на затримання злочинця на вулицях та в інших громадських місцях (умовна назва "Спіраль"), затвердженого наказом МВС України від 30.09.2008 № 505, усі дії щодо розшуку злочинця (злочинців) по "гарячих слідах" у хронологічній послідовності записуються до спеціально заведеного, пронумерованого, прошнурованого та зареєстрованого в канцелярії ОВС Журналу розкриття злочинів по "гарячих слідах".

З метою перевірки порядку реагування на повідомлення про скоєння кримінальних правопорушень та їх розкриття по "гарячих слідах" працівниками штабу Г(УМВС) надаються ввідні завдання до чергових частин територіальних ОВС про скоєння вуличних кримінальних правопорушень, під час яких перевіряється своєчасність виїзду та порядок дій нарядів міліції, які здійснюють охорону громадського порядку у системі єдиної дислокації, СОГ, ОГ, дії оперативного чергового щодо орієнту-

вання нарядів міліції та їх координація.

Результати проведених перевірок щотижнево розглядаються на нарадах керівництва Г(УМВС), штабом готується проект протоколу з відповідними пропозиціями та завданнями керівникам МРЛО щодо покращення роботи у цьому напрямку службової діяльності.

Контроль та перевірка актуальності спеціальних оперативних планів "Перехват", "Хвиля", "Охорони і оборони адміністративного будинку ОВС", "Сирена", "Грім", "Темп", "Заручник". У кожному з випадків черговий ОВС негайно реєструє отриману інформацію до ЖРЗПЗ, самостійно приймає рішення про введення в дію оперативного плану із подальшою доповідною начальникові ОВС і черговій частині Г(УМВС), забезпечує своєчасний виїзд на місце події слідчо-оперативної групи у повному складі для виявлення, закріплення та вилучення слідів кримінального правопорушення та організації його розкриття.

Усі свої дії оперативний черговий фіксує у робочому зошиті з обов'язковим зазначенням часу, місця, П.І.Б. керівників, які надавали вказівки, а також посадових осіб, які отримали дані розпорядження та орієнтування.

Після введення в дію спеціальних оперативних планів працівниками штабу Г(УМВС) здійснюються перевірки організації порядку несення служби нарядами міліції на заслонах та постах блокування. Перевіряється наявність постів блокування на місцях, визначених розрахунком сил та засобів по оперативній зоні, своєчасність їх виставлення. Також знання членами наряду орієнтування про обставини вчинення протиправного діяння, кількість та прикмети осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, дані про транспортні засоби, які використовувалися ними або яким незаконно заволоділи, екіпірування членів наряду табельною вогнепальною зброєю, автоматичною зброєю та спецзасобами активної оборони та індивідуального захисту.

Також працівниками штабу Г(УМВС) перевіряється дотримання черговими ОВС порядку, передбаченого розділом 9 Інструкції із забезпечення контролю за обліком, зберіганням, видачею й прийманням вогнепальної зброї, боєприпасів до неї та спеціальних засобів у чергових частинах органів та підрозділів внутрішніх справ України, затвердженої наказом МВС України від 27.03.2008 № 141, щодо видачі й приймання озброєння, спецзасобів та засобів активної оборони членам груп бойового порядку, які задіяні під час введення в дію спеціальних оперативних планів. Також перевіряється порядок реєстрації ввідного завдання про кримінальні правопорушення, на підставі якого було введено спеціальний оперативний план, ведення журналу по організаційному забезпеченню спеціальних оперативних планів, книги з контрольними картками результатів проведення спеціальних заходів, журнал бойових дій, а також зошит для записів оперативного чергового. Працівниками штабу Г(УМВС) перевіряється своєчасність направлення оперативним черговим ОВС на місце події слідчо-оперативних груп, оперативних груп, а у разі необхідності – інших нарядів, які несуть службу з охорони громадського порядку у системі єдиної дислокації, виставлення постів та за-

слонів, а також орієнтування нарядів міліції та координація їх дій.

Керівниками штабних підрозділів ОВС щоквартально здійснюється контроль за актуальністю спеціальних оперативних планів. У разі виявлення недоліків, керівники штабних підрозділів доповідають про це начальникові ОВС та готують відповідні листи керівникам відповідних структурних підрозділів для їх усунення.

Перевірка за ШПС осіб, які зазначені у заявах і повідомленнях про кримінальні правопорушення, з метою надання інформації при виїзді слідчо-оперативних груп або переслідування злочинців. З метою забезпечення належної організації роботи добових нарядів ОВС щодо затримання злочинців, які знаходяться у розшуку, належного екіпірування членів слідчо-оперативної групи та інших нарядів, що залучаються до реагування на повідомлення про кримінальне правопорушення, із урахуванням вимог дотримання заходів особистої безпеки працівниками міліції, які виїжджають на місця подій, черговий міськрайліноргану негайно перевіряє за інформаційними підсистемами "Особа", "Розшук" та "Доставлені до чергової частини МВС" ШПС "АРМОР" відомості про всіх доставлених та затриманих осіб, а також заявників та правопорушників (з моменту надходження первинної інформації до ОВС про кримінальне правопорушення чи подію).

Працівники добового наряду ОВС, відповідно до п. 2.1 Положення про основи організації розкриття злочинів органами внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 24.09.2010 № 456, з метою швидкого та повного розкриття кримінальних правопорушень, забезпечують відповідно до вимог законодавства отримання, збирання, накопичення та використання інформації про осіб, причетних до їх учинення, а також події і факти, які можуть сприяти розкриттю кримінальних правопорушень шляхом внесення відповідних відомостей до електронних контурів інформаційних підсистем ШПС ОВС "АРМОР".

За результатами перевірок осіб, причетних до скоєння кримінальних правопорушень, за автоматизованими обліками чергові ОВС забезпечують направлення СОГ та, у разі скоєння кримінальних правопорушень особами, які розшуковуються, працівників карного розшуку, БНОН, КМСД, СДІМ, груп захоплення ДСО на місця кримінальних правопорушень,

З моменту надходження до ОВС інформації про вчинення кримінальних правопорушень для їх розкриття керівники штабних підрозділів ОВС, відповідно до п. 4.3.3 Положення, організують: перевірку осіб, які перебувають на обліках ОВС, а також осіб, щодо яких надійшла оперативна інформація про їх можливу причетність до вчиненого кримінального правопорушення; орієнтування особового складу ОВС на території обслуговування, на якій учинено кримінальне правопорушення (працівників патрульної служби, ДІМ, КМСД, БК, БНОН, ДАІ, ДСБЕЗ, БОЗ), суміжних ОВС, військових нарядів внутрішніх військ МВС України, що залучаються до охорони громадського порядку, представників громадськості про характер, час, місце, спосіб учинення кримінального правопорушення, кількість осіб, які брали у ньому участь, їх зовнішність, прикмети викрадених речей і цінностей та інші відомості, що

мають значення для встановлення і розшуку злочинців.

З метою активізації цієї роботи працівниками штабу Г(УМВС) здійснюються перевірки порядку організації несення служби добовими нарядами міськрайлінорганів, під час яких надаються ввідні завдання про скоєння кримінальних правопорушень особами, які знаходяться у розшуку за скоєння тяжких кримінальних правопорушень, або стосовно них.

Результати проведених перевірок щотижнево розглядаються на нарадах керівництва Г(УМВС), штабом готується проект протоколу з відповідними пропозиціями та завданнями керівникам МРЛО щодо покращення роботи у цьому напрямку службової діяльності.

Також, за результатами таких перевірок, до територіальних ОВС області штабом Г(УМВС) надсилаються відповідні службові телеграми щодо підвищення ефективності роботи з установами місцезнаходження та затримання осіб, які знаходяться у розшуку.

Враховуючи той факт, що *безпосередню участь в інформаційно-аналітичному забезпеченні розслідування кримінальних правопорушень штабні підрозділи беруть при скоєнні серійних та резонансних кримінальних правопорушень*, корисним є досвід штабу ГУМВС в Дніпропетровській області в організації розкриття терористичного акту, учиненого наприкінці квітня 2012 р. в м. Дніпропетровську.

Висновок. Таким чином, при розслідуванні особливо тяжких та резонансних кримінальних правопорушень, при надзвичайних умовах штабні підрозділи виконують аналітичні функції, зміст яких доцільно закріпити у відповідному нормативному акті МВС: розгортання діяльності Оперативного штабу та робочих груп ГУМВС, створення оперативних штабів у територіальних ОВС; організація цілодобового збору, узагальнення та опрацювання інформації про результати проведеної роботи та інформування керівництва МВС України, ГУМВС; щоденне проведення оперативних нарад при керівниках Оперативного штабу за участю керівників окремих структурних підрозділів Центрального апарату МВС України та ГУМВС; розробка та запровадження схем контролю за виконанням завдань, визначених організаційно-розпорядчими документами МВС-ГУМВС; проведення заходів з виявлення та отримання значущої інформації.

Бібліографічні посилання

1. Кримінально-процесуальний кодекс України, затверджений Законом від 28 грудня 1960 р. // ВВР Української РСР. – 1961. – № 2. – Ст. 15.
2. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 року N 2135-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2135-12&p=1312959719374683>.
3. Арістова І.В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти / І.В. Арістова; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Бандурки О.М. : монографія. – Х., 2000.
4. Бандурка О.М. Основи управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи удосконалення / О.М. Бандурка. – Х., 1996.
5. Калюжний Р.А. Інформаційне забезпечення державного управління (на прикладі системи органів внутрішніх справ) / Р.А. Калюжний // Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. проф. Авер'янова В.Б. – К., 1998.
6. Кормич Б.А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи : навч. посі-

бник / Б.А. Кормич. – К., 2004.

7. Семир'янов Д.Я. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління підрозділами податкової міліції України : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Д.Я. Семир'янов. – Ірпінь, 2004.

8. Стаценко-Сургучова І.С. Сутність інформаційно-аналітичної роботи в органах державної податкової служби / І.С. Стаценко-Сургучова // Науковий вісник. – Ірпінь, 2006. – № 4–5(35).

9. Лук'янчиков Є.Д. Інформаційне забезпечення розслідування злочинів (правові і тактико-криміналістичні аспекти) : дис... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / Є.Д. Лук'янчиков. — К., 2005.

10. Яковец Е.Н. Основы информационно-аналитического обеспечения оперативно-розыскной деятельности : учебное пособие / Е.Н. Яковец. — М., 2009.

11. Про затвердження Положення про основи організації розкриття органами внутрішніх справ України злочинів загальнокримінальної спрямованості : наказ МВС України від 30.04.2004 № 458.

12. Про затвердження Настанови з організації роботи органу внутрішніх справ : наказ МВС України від 15.06.1999 № 495.

Надійшла до редакції 03.10.2012

В.П. Мороз

здобувач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

УДК 343.36

ІСТОТНА ШКОДА ЯК ОЗНАКА ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 382 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Досліджено кількісні та якісні критерії визначення істотної шкоди, яка заподіюється внаслідок невиконання судового рішення. На підставі аналізу існуючих теоретичних позицій у кримінальному праві та правозастосовної практики по злочинах, відповідальність за які передбачена ст. 382 КК України, сформовано пропозиції, спрямовані на удосконалення чинного кримінального законодавства та судової практики.

Ключові слова: *невиконання судового рішення, істотна шкода, кількісні та якісні критерії визначення шкоди.*

Исследованы количественные и качественные критерии определения существенного вреда, причиняемого вследствие неисполнения судебного решения. На основании проведенного анализа существующих теоретических позиций в уголовном праве и правоприменительной практики по преступлениям, уголовная ответственность за которые предусмотрена ст. 382 УК Украины, сформированы предложения, направленные на усовершенствование действующего уголовного законодательства и судебной практики.

Ключевые слова: *неисполнение судебного решения, существенный вред, количественные и качественные критерии определения вреда.*

The article is devoted to research of quantitative and high-quality criteria of evaluation of substantial harm caused by the nonperformance of court decision. On the basis of the analysis of existent theoretical positions in criminal law and